

Koetoiminta ja käytäntö

Liite 19.3.2007 64. vuosikerta Numero 1 Sivu 4

Suurimmat kaurasadot kasvavat Keski-Suomessa

Martti Vuorinen ja Merja Högnäsbacka, MTT

Kauralajikkeissa on tarjolla mielenkiintoisia uutuuksia: Peppi, Eemeli, Julius, Venla ja Effektiv. Uutuuksista satoisimmat lajikkeet ovat olleet Julius ja Effektiv, mutta myös muut uutuudet ovat satoisampia kuin Aslak ja Veli. Parhaiten kaura tuottaa satoa Keski-Suomessa.

Sadon valmistuminen ratkaisee paljon. Eemeli-kaura on aikaisempi kuin Aslak ja Venla päivän sekä Peppi puolitoista päivää myöhäisempi kuin Aslak. Effektiv ja Julius ovat puolestaan noin viikon myöhäisempiä kuin Eemeli.

Kauralajikkeita saadaan lisää. Vuosi sitten kauppaan laskettiin Borealin Peppi-lajike ja tänä vuonna Eemeli, Julius ja Venla. S.G. Niemisen uutuus on Effektiv.

Keski-Suomi on kaura-alue

Kolmas viljelyvyöhyke soveltuu kauralle parhaiten, minkä todistavat Ylistaron, Laukaan ja Maaningan tulokset. Vain kuoretton Avenuda ja suurijyväinen Ivory ovat menestyneet ykkösvyöhykkeellä hieman paremmin kuin muilla vyöhykkeillä. Uusista lajikkeista Eemeliltä on tosin vain yksi satotulos ykkösvyöhykkeeltä, eikä Venlalla ole lainkaan satotuloksia etelästä.

Ykkösvyöhykkeen satoisin kaura on Belinda. Sen jälkeen tulevat Ingeborg ja Revisor. Lajikekokeissa toisen viljelyvyöhykkeen huippuhehtaarisadot ovat noin 200 kg pienemmät kuin ykkösvyöhykkeellä. Satoisuuden kärkeä pitävät kakkosvyöhykkeellä Belinda, Bessin, Ingeborg ja Revisor. Vastaavasti kolmannen viljelyvyöhykkeen huippusadot ovat 200 kg suurempia kuin ykkösvyöhykkeen. Ingeborg ja Roope tuottavat kolmosvyöhykkeellä lähes kilolleen yhtä suuren sadon. Kolmanneksi satoisin on Belinda. Neljännelläkin viljelyvyöhykkeellä monet lajikkeet tuottavat parempia satoja kuin ykkösvyöhykkeellä. Pohjoisen kolme kärkilajiketta ovat Roope, Suomi ja Fiia.

Maalaji ja korren lujuus

Lähes kaikilla maalajeilla kaurista erottuu satoisuuden perusteella neljän kärki: Belinda, Ingeborg, Bessin ja Revisor. Roope on hyvin lähellä niitä, varsinkin savi- ja multamailla. Kuoretonta satoa Roope tuottaa vielä enemmän, koska sen jyväkuori on ohut. Uusista lajikkeista Effektivin

sadot ovat lähes kärkilajikkeiden luokkaa karkeilla kivennäismailla ja liejusavilla sekä Juliuksen liejusavilla. Bessinin, Effektivin ja Roopen kuori on keltainen, eivätkä ne täten sovellu vientikauraksi.

Uutuuslajeista Eemeli on lakoontunut kokeissa hieman vähemmän kuin vanha, lujakortinen Salo. Myös Julius, Peppi ja Venla kuuluvat lujakortisimpien kaurujen ryhmään. Effektiv lakoontuu saman verran kuin Roope eli hiukan yli 25 %. Eniten kauraista lakoontuvat Svala, Freja, Revisor ja Leila. Julius ja Peppi ovat lyhimmät lajikkeemme, joiden korsi on hieman lyhyempi kuin Salon. Pisimmät, noin metrin mittaiset, kaurat ovat Aarre ja Roope. Näitä noin 10 cm lyhyempiä ovat uutuuslajikkeet Effektiv ja Venla.

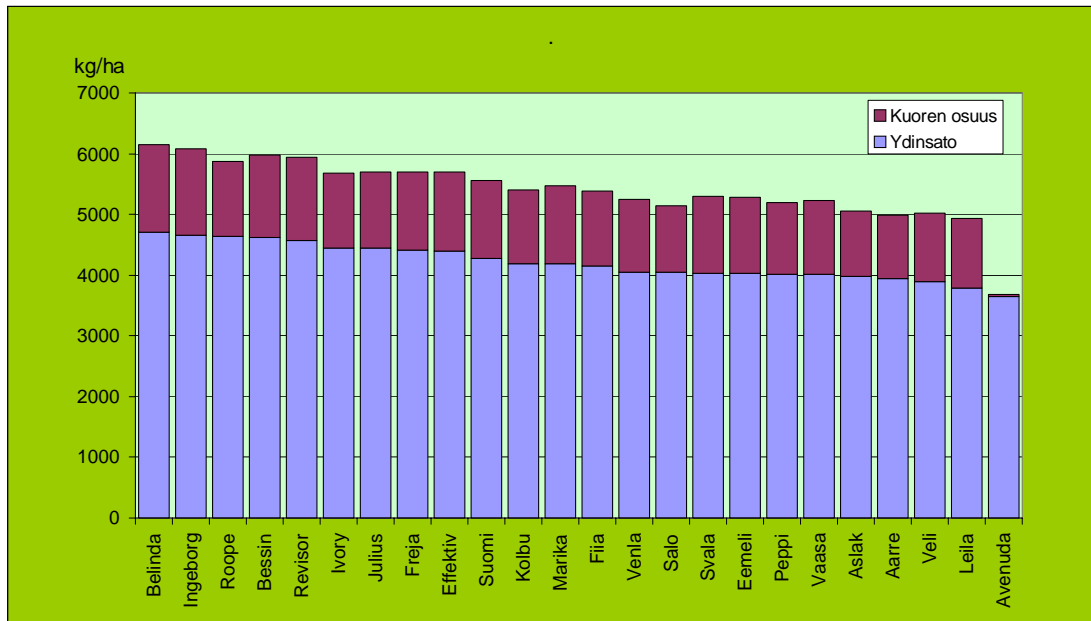
Valkuaista riittää

Eniten valkuaista uutuuksista sisältää Venla, joka kilpailee kärkipaikasta Aslakin kanssa, heti Avenudan jälkeen. Myös Peppi ja Eemeli sisältävät hyvin valkuaista. Näistä prosenttiyksikön vähemmän valkuaista sisältävät Effektiv ja Julius. Julius kuuluu ohutkuorisimpiin kauroihimme ja Eemeli paksukuorisimpiin. Kuoren määrä vaihtelee kuorellisilla kauroilla kolmen prosenttiyksikön verran. Ohutkuorisimmalla Aarrella ja Roopella kuorta on 20,9 %. Avenuda on lähes kuoreton, sillä sen kuoriprosentti on 0,9.

Kuorellisten lajikkeiden 1000 jyvän painoissa on suuria eroja. Aslakilla se on 33,9 g ja Ivorylla 47,4 g. Uutuuksien jyväpaino sijoittuu lajikelistan keskivaiheille 37,0 - 39,3 g. Kuorellisten kaurujen hehtolitrainot vaihtelevat 52,4:stä - 55,6 kg:aan. Suurin tilavuuspaino on Peppi-lajikkeella ja pienin Roopella. Uutuuksista myös Effektiv ja Venla kuuluvat hehtolitrainoltaan kärkinelikköön.

Kauralle on annettu tautiruisutuksia muutamana vuonna Ylistarossa ja viime kesänä myös Piikkiössä. Ruiskutuksista ovat hyötäneet yli 200 kg/ha:n sadonlisäyksenä Belinda, Ingeborg, Bessin ja Aarre. Kauran lehtilaikkua esiintyy eniten aikaisissa lajikkeissa: Aslak, Eemeli, Peppi ja Veli. Vähiten lehtilaikkua on lajikkeilla Ingeborg, Avenuda ja Belinda. Avonoki tarttuu herkästi kuorettomaan Avenudaan, mutta jättää Leila-lajikkeen ja lähes täysin myös Venlan rauhaan.

Lisätietoja: martti.vuorinen@mtt.fi
puh. (02) 477 2283

Kaurojen kokonais- ja kuoreton sato ilman tautitorjuntaa virallisissa lajikekoikeissa 1999-2006.